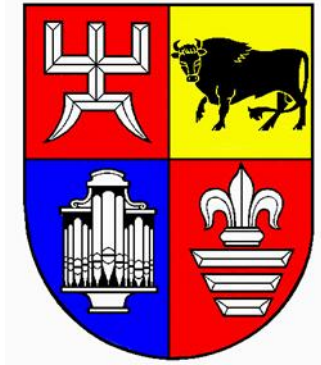

PATVIRTINTA

Rokiškio rajono savivaldybės tarybos

2015 m. gegužės 8 d. sprendimu Nr. TS-130

Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2015-2020 m.

Rokiškis

2015

Turinys

1. ĮVADAS	3
1.1 SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO PLANAS	3
1.2 BENDRA INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĘ	3
2. ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	4
2.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ APTARNAVIMAS	4
2.2 SUSIDARANTYS, IVEŽAMI, IŠVEŽAMI, NAUDOJAMI IR ŠALINAMI ATLIEKŲ KIEKIAI	5
2.3 ATSKIRŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SURINKIMAS	5
2.4 MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUDĖTIS	6
2.5. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ BEI ANTRINIŲ ŽALIAVŲ TVARKYMO SISTEMŲ CHARAKTERISTIKA IR ĮVERTINIMAS	7
2.5.1. <i>Atliekų tvarkymo reglamentavimas</i>	8
2.5.2. <i>Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas</i>	9
2.5.3. <i>Komunalinių atliekų tvarkymo finansavimas</i>	11
2.5.4. <i>Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas</i>	12
2.5.5 <i>Komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas</i>	13
2.5.6 <i>Antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) surinkimas ir tvarkymas</i>	14
2.5.7 <i>Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas</i>	18
2.5.8 <i>Kitų specifinių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas</i>	18
2.6. ATLIEKŲ ŠALINIMO ĮRENGINIAI.....	19
2.6.1 <i>Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai ir jų pajėgumai</i>	20
2.7 VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS	20
2.8 VALSTYBINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖ	21
2.9 ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ.....	24
3. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO 2015–2020 M. TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 26	
3.1 VALSTYBINĖS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOTYS	26
3.2 ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	26
4. ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015–2020 M. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS	31
5. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS IR NUMATOMI SUTVARKYTI KIEKIAI ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2015–2020 M.	36
5.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR PAKARTOTINIO NAUDOJIMO ATEITYJE VERTINIMAS	36
5.2 BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS.....	40
5.3 ANTRINIŲ ŽALIAVŲ, ĮSKAITANT PAKUOČIŲ ATLIEKAS, TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS	40
5.4 ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS BEI KITŲ SPECIFINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS ..	43
5. 5 PO PIRMINIO RŪŠIAVIMO LIKUSIŲ MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS	43
6. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS.....	44
7. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI.....	45

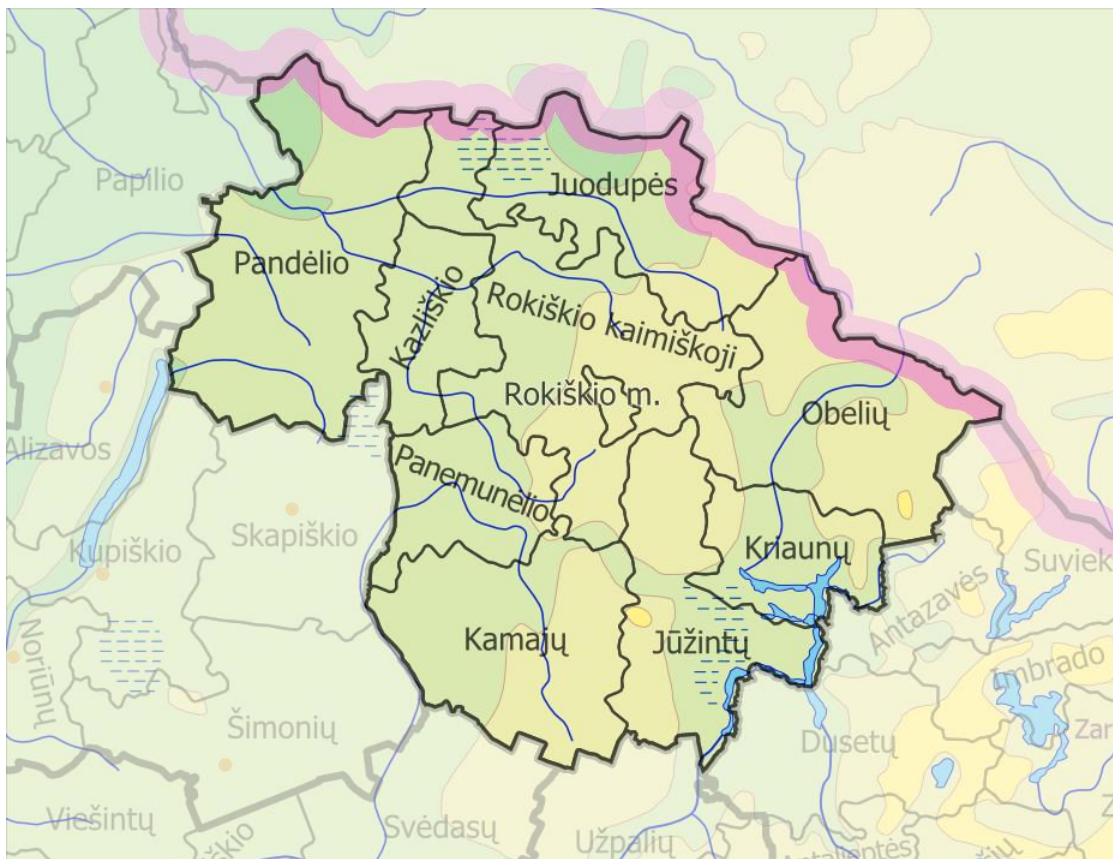
1. Įvadas

1.1 Savivaldybės atliekų tvarkymo planas

Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas parengtas remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (LR Seimo priimtas 1998 m. birželio 16 d. Nr.VIII-787; nauja redakcija: 2002 m. liepos 1 d. Nr. IX-1004; su vėlesniais pakeitimais) (toliau –Atliekų tvarkymo įstatymas) ir 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams nustatytais reikalavimais.

Rokiškio rajono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2015-2020 metams tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Rokiškio rajono atliekų tvarkymo 2015-2020 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti, kurie atitinka Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytus tikslus ir uždavinius.

1.2 Bendra informacija apie savivaldybę

Pav. 1. Rokiškio rajono savivaldybės teritorija ir seniūnijos.

Rokiškio rajono savivaldybė yra šiaurės rytų Lietuvoje prie sienos su Latvija. Rokiškio rajono savivaldybėje yra 3 miestai – Obeliai, Pandėlys, Rokiškis, ir 9 miesteliai – Čedasai, Duokiškis, Juodupė, Jūžintai, Kamajai, Panemunėlis, Panemunis, Salos ir Suvainiškis. Rokiškio rajono plotas – 1806,5 km². Rajonas administraciniu požiūriu suskirstytas į 10 seniūnijų:

- 1) Juodupės seniūnija (Juodupė);

- 2) Jūžintų seniūnija (Jūžintai);
- 3) Kamajų seniūnija (Kamajai);
- 4) Kazliškio seniūnija (Kazliškis);
- 5) Kriaunų seniūnija (Kriaunos);
- 6) Obelių seniūnija (Obeliai);
- 7) Pandėlio seniūnija (Pandėlys);
- 8) Panemunėlio seniūnija (Panemunėlio gel. stotis);
- 9) Rokiškio kaimiškoji seniūnija (Rokiškis);
- 10) Rokiškio miesto seniūnija (Rokiškis).

2. Esamos atliekų tvarkymo būklės apžvalga

2.1 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Didžiausią komunalinių atliekų kiekį pagamina gyventojai savo butyje. Komunalinių atliekų kiekis ir sudėtis tiesiogiai priklauso nuo gyventojų skaičiaus, jų gyvenamos vietos ir pajamų.

Panaikinus gyventojų registraciją ir supaprastinus jų apskaitą tapo sunku gauti tikslūs duomenis apie gyventojus konkrečioje teritorijoje. Renkant duomenis apie gyventojus ir namų ūkius buvo remtasi Statistikos departamento duomenimis ir seniūnijų pateikta informacija.

Statistikos departamento duomenimis 2013 m. Rokiškio rajone gyveno 33 434 gyventojų. 1 lentelėje pateikti ir rengiant Rokiškio rajono atliekų tvarkymą planą naudoti 2013 m. duomenys apie Rokiškio rajono gyventojus, jų pasiskirstymą pagal gyvenamąją vietovę ir būstą.

1 lentelė. Rokiškio rajono gyventojų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietovę ir būstą.

	Statistikos departamento duomenys		Seniūnijų duomenys
	Gyventojų skaičius		Bendras gyventojų skaičius pagal deklaruotą gyv. vietą
	2011 m.	2013 m.	2014 m.
Mieste	35 022	33434	32754

Šaltinis: Statistikos departamentas, Rokiškio rajono seniūnijų duomenys

Kaip ir visoje šalyje, taip ir Rokiškio rajono savivaldybėje pastaraisiais metais pastebima mažėjančio natūralaus gyventojų prieaugio tendencija.

2 lentelė Viešosios komunalinių atliekų surinkimo paslaugos teikimo lygis Rokiškio rajone 2014 m. Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės administracijos ataskaitos (2014 m. informacija)

Gyvenvietės tipas	Gyventojų sk., kuriems teikiama paslauga, vnt	Paslaugos teikimo lygis, proc	Ūkio subjektų skaičius, kuriems teikiama paslauga, vnt.	Ūkio subjektų, kuriems teikiama paslauga, dalis proc.
Miestuose nuo 3000 iki 50000 gyv.	13 274	99	424	68
Miesteliuose nuo 500 iki 3000 gyv.	7 372	93		
Miesteliuose mažiau nei 500 gyv.	8461	74		
Viso	29107	89		

Rokiškio rajone yra 624 ūkio subjektai (Rokiškio rajono savivaldybės administracijos ataskaita). Atliekų surinkimo paslauga teikiama 68 % nuo bendro ūkio subjektų skaičiaus t. y. 424 subjektams.

2.2 Susidarantys, įvežami, išvežami, naudojami ir šalinami atliekų kiekiai

Bendras atliekų kiekis. Rokiškio rajono savivaldybėje susidarančių atliekų bendras kiekis 2011-2014 m. yra pateikiamas 3 lentelėje nurodytas atliekų kiekis apima mišrias komunalines atliekas, atskirai surinktas antrines žaliavas, didžiąsias, statybos ir griovimo, žaliąsias ir kitas atliekas.

3 lentelė. Bendras atliekų kiekis Rokiškio rajono savivaldybėje 2011-2014 m., t.

<i>2011 m.</i>	<i>2012 m.</i>	<i>2013 m.</i>	<i>2014 m.</i>
8 435	9 166	8 445	8424

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Rokiškio rajono savivaldybėje 2012 m. stebėtas bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio padidėjimas. Bendrą susidariusių komunalinių atliekų kiekio rodiklio augimą lėmė papildančiose sistemose surinktų atliekų kiekio padidėjimas.

Mišrių komunalinių atliekų kiekis. Duomenis apie surenkamus mišrių komunalinių atliekų kiekius Rokiškio rajono savivaldybėje pateikė AB „Rokiškiokomunalininkas“. Surenkamos mišrios komunalinės atliekos vežamos į regioninį Mockėnų nepavojingų atliekų sąvartyną.

4 lentelė. Surenkami ir šalinami mišrių komunalinių atliekų kiekiai Rokiškio rajono savivaldybėje 2011 - 2013 m.

<i>Metai</i>	<i>Surenkamų mišrių komunalinių atliekų kiekis, t</i>	<i>Gyventojų skaičius</i>	<i>Mišrių komunalinių atliekų kiekis gyventojui per metus, kg</i>
2011	8 435	35 022	240,85
2012	9166	33 434	274,15
2013	8445	33 094	255,18
2014	8 424	32754	257,19

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Remiantis 4 lentelėje pateiktais duomenimis, vertinama, kad 2014 m. Rokiškio rajono savivaldybėje susidarė apie 8424 t mišrių buitinių atliekų, t.y. 257,19 kg vienam gyventojui per metus. Lyginant 2011 ir 2014 metų duomenis matyti, kad komunalinių atliekų kiekis tenkantis vienam gyventojui per šį laikotarpį padidėjo 16,34 kg.

2.3 Atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimas

Remiantis Rokiškio rajono savivaldybės duomenimis, iš viso 2014 m. Surinkta 8424 tonų komunalinių atliekų. Didžioji jų dalis surenkama konteineriuose (apie 86,8 proc.). Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surenkama 7,2proc, apvažiavimo būdu – 3,3 proc., o papildančiose sistemose surenkama 2,7 proc. Komunalinių atliekų (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekiai Rokiškio rajono savivaldybėje 2014 m.

Konteineriuose surenkamos KA		DGA surinktos KA		Apvažiuojant surinktos KA		Papildančiose sistemose surinktos KA	
t	% (nuo bendro KA kiekio)	t	% (nuo bendro KA kiekio)	t	% (nuo bendro KA kiekio)	t	% (nuo bendro KA kiekio)
7309,93	86,8	609,47	7,2	277,29	3,3	227,90	2,7

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Kiti atliekų srautai. Rokiškio rajone surenkamų antrinių žaliavų kiekiai savivaldybės duomenimis pateikiami 6 lentelėje.

6 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimas tonomis ir dalis nuo bendro komunalinių atliekų kiekio 2014m.

Metai	Bendras antrinių žaliavų kiekis, t	Pakuotė		Stiklas		Popierius/kartonas		Plastikas	
		Kiekis, t	% nuo viso kom. atliekų kiekio	Kiekis, t	% nuo viso kom. atliekų kiekio	Kiekis, t	% nuo viso kom. atliekų kiekio	Kiekis, t	% nuo viso kom. atliekų kiekio
2014m.	344,75	96,86	1,15	94,25	1,12	84,37	1,00	69,27	0,82
2014m. kartu su pakuote				159,6	1,89	108,79	1,29	76,36	0,91

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Vertinant kartu su pakuotės atliekomis, 2014 metais savivaldybėje nuo bendro komunalinių atliekų kiekio buvo surinkta 1,89 proc. stiklo antrinių žaliavų, 1,29 proc. popieriaus/kartono antrinių žaliavų ir 0,91 proc. plastiko antrinių žaliavų.

2.4 Mišrių komunalinių atliekų sudėtis

Panevėžio regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne atliekų sudėties monitoringas vykdomas nuo 2012 metų. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 "Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" kiekvieną ketvirtį vykdomi sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai. Darbai vykdomi stebint Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento, Panevėžio regiono savivaldybių bei savivaldybių įsteigtų komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių atstovams. Atliktų sudėties tyrimų apie komunalinių atliekų sudėtį Rokiškio rajone 2013 m. rezultatai pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Komunalinių atliekų sudėties vertinimas 2013 m.

Eil. Nr.	Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	Komunalinių atliekų kiekis procentais, %
1	2	3
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	8,75
2.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	21,25
3.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	5,31
4.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	35,31
5.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	20,62
6.	Kombinuotų pakuočių atliekos	3,75
7.	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	3,13
8.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	10,63
9.	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	10
10.	Kitos komunalinės atliekos (higienos atliekos, daiktai iš sintetinio pluošto, guma, avalynė)	16,56
11.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	100

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

7 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad komunalinių atliekų sudėtyje dominuoja biologiškai skaidžios atliekos – bet kokios atliekos, kurios gali būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu, pvz.: sodo atliekos, popierius ir kartonas, maisto produktų atliekos ir pan.

2.5. Komunalinių atliekų bei antrinių žaliavų tvarkymo sistemų charakteristika ir įvertinimas

Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (VIII-787) nuostatomis, už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savo teritorijose yra atsakingos savivaldos institucijos. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savivaldybės gali pavesti (kaip privalomą užduotį) savivaldybės ar kelių savivaldybių įsteigtai įmonei.

2.5.1. Atliekų tvarkymo reglamentavimas

Bendruosius teisinius atliekų tvarkymo reikalavimus nustato šie pagrindiniai Lietuvos Respublikos teisės aktai:

- ❖ Atliekų tvarkymo įstatymas, patvirtintas 1998 m. birželio 16 d. Nr. VIII-787 ([VIII-787](#)), nustatantis bendruosius atliekų prevencijos, apskaitos, surinkimo, saugojimo, vežimo, naudojimo, šalinimo reikalavimus ir pagrindinius atliekų tvarkymo sistemų organizavimo bei planavimo principus;
- ❖ Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 ([63-2065](#)), nustatančios atliekų surinkimo, saugojimo, vežimo, naudojimo, šalinimo, apskaitos, identifikavimo, deklaravimo, rūšiavimo, ženklavimo tvarką.

Specifinių atliekų srautų tvarkymą reglamentuoja teisės aktai, skirti konkrečiam atliekų tvarkymo būdui (atliekų šalinimui, deginimui, kompostavimui) arba atliekų srautui (pakuočių atliekoms, eksploatuoti netinkamoms transporto priemonėms, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, alyvų, PCB/PCT atliekoms, metalo laužui ir kt.). Specifinių atliekų srautų tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai pateikti 88 lentelėje.

8 lentelė. Nacionaliniai techniniai atliekų tvarkymo reikalavimai.

Techniniai atliekų tvarkymo reikalavimai	Lietuvos Respublikos teisės aktas
Atliekų deginimo reikalavimai	Atliekų deginimo aplinkosauginiai reikalavimai, patvirtinti aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 699(31-1290)
Atliekų šalinimo sąvartynuose, sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo reikalavimai	Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 (96-3051)
Buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo punktų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimai	Buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo punktų įrengimo ir eksploatavimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2001 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 179 (32-1086)
Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo reikalavimai	Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aplinkosauginiai reikalavimai, patvirtinti aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57 (23-902); Rekomendacijos organinių atliekų kompostavimui, patvirtintos Komunalinio ūkio ir paslaugų departamento prie Statybos ir urbanistikos ministerijos 1997 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 66 (7-160)
Gyvūninės kilmės šalutinių produktų tvarkymo reikalavimai	Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo maisto tvarkymo subjektuose reikalavimai, patvirtinti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. B1-189 (40-1304); Šalutinių gyvūninių produktų ir perdirbtų šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo ir apskaitos reikalavimai, patvirtinti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. B1-190 (40-1305)
Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo (surinkimo, saugojimo ir apdorojimo) reikalavimai	Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 710 (50-1676)
Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo (surinkimo, saugojimo ir apdorojimo) reikalavimai	Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481(141-5168 ; 102-3793)
Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo (surinkimo, laikino saugojimo) reikalavimai	Išeikvotų baterijų ir akumuliatorių tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 625 (1-12)
Alyvų atliekų tvarkymo (surinkimo, apdorojimo, regeneravimo, deginimo,	Alyvų atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 698 (33-1391 ; 39-1283)

šalinimo) reikalavimai	
Pesticidų ir kitų atliekų, turinčių patvariųjų organinių teršalų, tvarkymo (įskaitant įrangos, turinčios PCB, saugojimą, eksploatavimą, nukenksminimą ir šalinimą) reikalavimai	Polichlorintūbifenilų ir polichlorintūterfenilų (PCB/PCT) tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. 473 (99-4469); Neinventorizuotos įrangos, turinčios mažiau nei 5 dm ³ polichlorintūbifenilų ir polichlorintūterfenilų (PCB/PCT), surinkimo ir šalinimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2005 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. D1-435(111-4067); Pesticidų atliekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas aplinkos ministro 2002 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 143 (38-1407)
Statybinių atliekų tvarkymo reikalavimai	Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-637 (10-403)
Netauriųjų metalų laužo ir atliekų surinkimo ir saugojimo reikalavimai	Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo, apskaitos ir saugojimo taisyklės, patvirtintos ūkio ministro 2002 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 49 (16-628;58-2032)
Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui ir rekultivavimui reikalavimai	Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui bei rekultivavimui reikalavimai LAND 20-2005, patvirtinti aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 349 (61-2196;142-5135)
Atliekų, susidarančių sveikatos priežiūros įstaigose, tvarkymo (surinkimo, rūšiavimo, pakavimo, saugojimo, apdorojimo sveikatos priežiūros įstaigose) reikalavimai	Lietuvos higienos norma HN 66:2013 „Mediciniinių atliekų tvarkymas“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2013 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-706 (80-4034)

Be šių teisės aktų, komunalinių atliekų tvarkymą Rokiškio rajone reglamentuoja ir šie teisės aktai:

- Panevėžio apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 12 d. nutarimas Nr. 1531);
- Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas ir savivaldybės dalies (Rokiškio miesto) bendrasis planas (patvirtinti 2008 m. birželio 27 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr.TS-6.109);
- Rokiškio rajono plėtros strateginis planas iki 2015 metų (patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. TS-11.192);
- Valstybinis atliekų tvarkymo planas (Nr. 366, 2014-04-16, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989);
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija (Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimas Nr. XI-2133);
- Panevėžio regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas (patvirtintas Panevėžio regiono plėtros tarybos 2014 m. rugsėjo 9d. sprendimu Nr. 51/4S-26);
- Kiti planai ir programos, institucijų strateginiai ir veiklos planai.

2.5.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims, išskyrus įmones, turinčias Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka išduotus Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus, kuriuose nustatyti atliekų tvarkymo reikalavimai negali būti įvykdyti

savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje), šių veiklų organizavimą, stebėseną, šalinimo vietų eksploataciją ir vėlesnę jų priežiūrą. Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (VIII-787)* nuostatomis, už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savo teritorijose yra atsakingos savivaldybės. Kelios ar visos į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali bendradarbiauti ir kartu įsteigti juridinį asmenį – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių.

Siekdamos užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams 2005 m. liepos 1 d. šešios Panevėžio regiono savivaldybės (Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Rokiškio rajono, Biržų rajono, Pasvalio rajono, Kupiškio rajono) jungtinės veiklos sutarties pagrindu įkūrė Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centrą (UAB), toliau – PRATC. Pagrindiniai sukurtos regioninės atliekų tvarkymo sistemos tikslai: parengti aplinkosaugos požiūriu priimtina ir ekonomiškai efektyvią atliekų tvarkymo sistemą, atitinkančią nacionalinių ir tarptautinių standartų bei įstatymų nustatytus reikalavimus; padidinti atliekų tvarkymo efektyvumą ir už prieinamą mokestį teikti atliekų tvarkymo paslaugas visiems gyventojams.

Panevėžio regiono savivaldybėse atliekų tvarkymo organizavimo pagrindiniai principai nesiskiria. Komunalinių atliekų tvarkymą, atliekų susidarymo normas ir tarifus reglamentuoja savivaldybių tarybų patvirtintos atliekų tvarkymo taisyklės. Pagal taisykles, savivaldybės organizuoja ir plėtoja atliekų tvarkymo sistemą taip, kad visas atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojai pagal principą „teršėjas moka“. Savivaldybių tarybos tvirtina tarifus ir komunalinių atliekų susidarymo normas.

2008 m. gegužės 30 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS – 5.88 patvirtino *Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2007-2017 m.*

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. TS-5.89 patvirtintos *Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės*

Rokiškio rajono komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas;
- žaliųjų atliekų tvarkymas;
- didžiųjų atliekų, įskaitant naudotas padangas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buityje susidarančių pavojingų atliekų tvarkymas.

Rokiškio rajone atliekas iš gyventojų ir įmonių surenka savivaldybės įmonė **AB „Rokiškio komunalininkas“** (sutartis galioja iki 2020 m. gruodžio mėn. 30 d.), o sąvartyną eksploatuoja Panevėžio regiono savivaldybių įmonė **UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“**. UAB „Rokvesta“ surenka iš įmonių bei organizacijų ir tvarko biologiškai skaidžias atliekas.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat nustatyta, kad gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančias pakuočių, EEJ, baterijų ir akumuliatorių bei apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo sistemas. 2014 metais Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje veikė dvisavivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios papildančios atliekų surinkimo sistemos, 2014 m.

Eil. Nr.	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Surenkami atliekų srautai
1.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	EEIĄ surinkimo ir tvarkymo organizavimas (Papildančios atliekų surinkimo sistemos operatoriai - UAB "Atliekų tvarkymo centras", UAB "EMP recycling")
2.	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių gamintojų ir importuotojų asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuasakoski“

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

2.5.3. Komunalinių atliekų tvarkymo finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo principai. Panevėžio regiono ir Rokiškio rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistema, įskaitant jos kūrimą ir plėtrą, finansuojama įmokos komunalinių atliekų surinkimui iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšomis, savivaldybės skolintomis, valstybės paramos, Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir kitomis lėšomis.

LR Atliekų tvarkymo įstatymas valstybiniu lygiu nustato bendrusius komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros reikalavimus. Ši kainodara nustatoma vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir principu „teršėjas moka“.

„Teršėjas moka“ principas nustato, kad visas komunalinių atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas.

„Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas, įskaitant sistemos administravimo ir atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas. Taigi tarifo dydžiai turi būti nustatomi tokiu būdu, kad surinktos lėšos dengtų suplanuotas Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, eksploatacijos, plėtros ir administravimo sąnaudas: atliekų tvarkymo sistemos plėtros ir administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, šalinimo, sąvartyno eksploatavimo, infrastruktūros plėtros, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kaina turi būti pagrįsta būtinosiomis su komunalinių atliekų tvarkymu susijusiomis sąnaudomis. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymu (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) nustatant rinkliavos ar kitos įmokos (tarifo) už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, turi būti atsižvelgiama į Vyriausybės patvirtintą metodiką. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtino nustatymo metodiką (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 711 „Dėl Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“).

Rokiškio rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų sudedamosios dalys 2014 m.: 63,1 proc. surinkimui ir transportavimui; 36,4 proc. šalinimui; 0,5 proc. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimui (Rokiškio rajono savivaldybės duomenys).

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“. Šis principas reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas (gamintojo atsakomybės principas). Siekiant įgyvendinti šį principą Rokiškio rajono savivaldybės taryba priėmė sprendimą dėl tarifo už komunalinių atliekų sutvarkymą įvedimo.

Atliekų tvarkymo tarifai gyventojams. Komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo ir jų tvarkymo tarifą nustato savivaldybės taryba, vadovaudamasi atliekų susikaupimo normomis. Atliekų surinkimo

iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymo kainos patvirtintos 2014 m. birželio 27 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-124, kuris įsigaliojo nuo 2014 m. liepos 1 d.

Rokiškio rajonų savivaldybėje komunalinių atliekų turėtojai už suteiktas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas moka tiesiogiai atliekų tvarkymo operatoriui (atliekų surinkėjui), pagal savivaldybės nustatytus paslaugų teikimo tarifus, arba butų bendrijai, kuri vėliau atsiskaito su atliekų tvarkymo operatoriumi. Operatorius surinktomis lėšomis atsiskaito su sąvartyno operatoriumi, remiantis nustatytais atliekų šalinimo sąvartyne kiekiais ir tarifais. Komunalinių atliekų šalinimo kainos pristatant į perkrovimo stotį – 68,70 Lt (19,90 Eur), pristatant į PRATC sąvartyną – 35,10 Lt (10,17 Eur).

Rokiškio rajono savivaldybėje, kurioje taikoma tarifinė apmokestinimo sistema, vienos tonos atliekų tvarkymo kaina nustatoma savivaldybių tarybų sprendimu. Savivaldybėje vienos tonos atliekų tvarkymo kaina formuojama atsižvelgus į atliekų surinkimo, atliekų šalinimo ir įmokos administravimo įkainius. Atliekų tvarkymo kaina savivaldybėje yra 144,4 Lt (41,82 Eur) be PVM.

Komunalinių atliekų surinkimo ir sutvarkymo kainos atliekų turėtojams su PVM (21 %):

- už 1 kub. m. palaidų (konteineryje esančių, nepresuotų) komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą, įskaitant šalinimą sąvartyne - 51 Lt (14,77 Eur);
- individualių namų valdų savininkams (nuomininkams), įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, naudojančioms individualius konteinerius, už atliekų konteinerio išvežimą:
 - 120 litrų talpos - 7,51 Lt (2,18 Eur);
 - 240 litrų talpos - 12,16 Lt (3,52 Eur);
 - 1100 litrų talpos - 55,96 Lt (16,20Eur).
- Pastaba: Rokiškio mieste (vežant kas dvi savaites):
 - 120 litrų talpos - 16,29 Lt (4,72 Eur);
 - 240 litrų talpos - 26,35 Lt (7,63Eur);
 - 1100 litrų talpos - 121,25 Lt (35,12 Eur).
- butų daugiabučiuose namuose savininkams (nuomininkams) priklausomai nuo buto dydžio (naudojant kolektyvinius konteinerius):
 - Rokiškio mieste - 1 kv. m. bendro naudingo ploto - 0,23 Lt (0,07 Eur);
 - Juodupės, Kavoliškio, Obelių, Pandėlio miesteliuose - 1 kv. m. bendro naudingo ploto - 0,145 Lt (0,04 Eur);
 - Bajorų, Jūzintų, Kamajų, Laibgalių, Panemunėlio g. st., Skemų miesteliuose - 1 kv. m. bendro naudingo ploto - 0,121 Lt (0,04 Eur).

2.5.4. Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, kuri leidžia įgyvendinti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytus uždavinius. Šiuo metu Panevėžio regione įgyvendinami ir neseniai įgyvendinti šie investiciniai projektai:

- „Panevėžio regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ (Rokiškio rajone visi sąvartynai uždaryti);
- „Panevėžio regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių įrengimas“ (projektas baigtas įgyvendintas);
- „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ (projektas įgyvendinimas).

Siekiant Panevėžio regione įvykdyti teisės aktų (ES direktyvų, Lietuvos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų) keliamus atliekų tvarkymo uždavinius, Panevėžio regione

įgyvendinamas projektas „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“. Įgyvendinus projektą Panevėžio regione bus įvestas atskiras biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas jų susidarymo vietoje Panevėžio regiono kaimo, miestų bei miestelių vietovėse. Kitų bendrai surenkamų komunalinių atliekų tvarkymui Dvarininkų kaime esančio regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje bus pastatyti komunalinių atliekų rūšiavimo ir rūšiavimo metu atskirtų biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo įrenginiai. Projekto metu numatoma sukurti šią infrastruktūrą:

- Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo konteineriai;
- Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginys.

Įgyvendinamas projektas apima šias veiklas:

- Biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų atliekų, popieriaus ir kartono) kompostavimą;
- Miestų tvarkymo tarnybų bei kitų miesto organizacijų žaliųjų atliekų surinkimą ir nukreipimą į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles;
- Likusių komunalinių atliekų surinkimą iš gyventojų bei juridinių asmenų ir gabenimą į atliekų sąvartyno teritoriją, kur jos bus apdorojamos mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose, atskiriant biologiškai skaidžias atliekas;
- Atskirtos biologiškai skaidžių atliekų frakcijos apdorojimą anaerobinio fermentavimo įrenginiuose, išgaunant biodujas;
- Tolimesnį biodujų panaudojimą:
 - Pardavimą;
 - Šilumos ir elektros energijos gamybą.

Bendra šio projekto vertė – 38,28 mln. Lt; ES sanglaudos fondo paramos dalis – 32,54 mln. Lt, o UAB PRATC dalis – 5,74 mln. Lt.

2.5.5 Komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Komunalinių atliekų surinkimui taikoma konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Komunalinėms atliekoms surinkti iš atliekų turėtojų naudojami įvairūs Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos standartus atitinkantys konteineriai. Informacija apie Rokiškio rajono savivaldybėje naudojamus konteinerius mišrių komunalinių atliekų surinkimui pateikta 10 lentelėje.

10 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimui naudojami atliekų konteineriai

0,12 m ³	0,24 m ³	0,5 m ³	0,77 m ³	1,1 m ³
4626	1355	8	2	153

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Vadovaujantis *Rokiškio rajono atliekų tvarkymo taisyklėmis*, atliekoms surinkti gali būti naudojami bendro naudojimo įvairios talpos standartiniai konteineriai, o atskirais atvejais ir betaris atliekų surinkimas, antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės atliekas, didelių gabaritų atliekų ir pavojingų atliekų, esančių buityje, apvažiuojant atliekų turėtojus, prieš tai juos informavus (paskelbus grafiką). Rokiškio rajono savivaldybėje biologiškai skaidžios atliekos, didžiosios atliekos, pavojingos atliekos apvažiuavimo būdu surenkamos ne rečiau kaip du kartus per metus, iš anksto informavus atliekų turėtojus apie surinkimo vietą, laiką ir kitas sąlygas.

Rokiškio mieste komunalinių atliekų konteineriai turėtų būti tuštinami:

- kolektyvinio naudojimo (skirti daugiabučių namų gyventojams) – ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę;
- esantys individualiose namų valdose – ne rečiau kaip 1 kartą per dvi savaites.

Rokiškio rajono kaimo seniūnijose, kur įdiegta konteinerinė surinkimo sistema, mišrių komunalinių atliekų konteineriai turi būti tuštinami ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį.

Komunalinėms atliekoms surinkti iš įstaigų, įmonių ir organizacijų naudojami keturračiai plastikiniai arba metaliniai 500, 770, 1100 litrų talpos konteineriai. Komunalinėms atliekoms surinkti iš sodų ir

garažų bendrijų naudojami kolektyviniai keturračiai plastikiniai ar metaliniai 1100 litrų talpos konteineriai, o iš garažų bei sodų bendrijų – gali būti naudojami 1100 litrų arba didesni konteineriai. Konteineriai įmonėse, įstaigose ir organizacijose tuštinami pagal susitarimą su šių įmonių administracija.

Mišrios komunalinės atliekos iš aptarnaujamų teritorijų vežamos tiesiai į regioninių atliekų sąvartyną Dvarininkų km., Panevėžio rajone.

2014 metais į Rokiškio regiono komunalinių atliekų surinkimo sistemą bendrai pateko 8,424 tūkst. t. komunalinių atliekų, iš kurių 85,55 % (7,207 tūkst. t.) pašalinta sąvartyne. 2013 metais į Rokiškio regiono komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko 8,445 tūkst. t. komunalinių atliekų, iš kurių 90,12% pašalinta sąvartyne. Taigi 2014 metais padidėjo perdirtbų/panaudotų komunalinių atliekų dalis.

11 lentelė. Rokiškio rajone susidariusių komunalinių atliekų tvarkymas 2014 metais.

Komunalinės atliekos		Sutvarkyta komunalinių atliekų			
		2013 m.		2014 m.	
		tonomis	proc.	tonomis	proc.
1	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų	834	9,88	1217	14,45
2	Sąvartyne pašalinta komunalinių atliekų	7 611	90,12	7207	85,55
Iš viso komunalinių atliekų		8445	100	8 424	100

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

12 lentelė. Atskiriomis komunalinių atliekų surinkimo priemonėmis surinkti atliekų kiekiai Rokiškio rajone 2012-2014 metais.

Metai	Komunalinių atliekų kiekis, tonomis	Kiekis, surinktas konteineriuose		Kiekis, surinktas didelių gabaritų aikštelėse		Kiekis, surinktas apvažiuojant atliekų turėtojus		Kiekis, surinktas kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita)	
		tonomis	proc.	tonomis	proc.	tonomis	proc.	tonomis	proc.
2012	9 165	7660	83,58	400	4,36	203	2,21	902	9,84
2013	8 445	7517,8	89,02	493,37	5,84	210,46	2,49	224,01	2,65
2014	8 424	7309,9	86,77	609,47	7,23	277,29	3,29	227,90	2,71

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Rokiškio rajone 2014 m. pašalintų komunalinių atliekų kiekis vienam statistiniam gyventojui sudarė 257,19 kg/metus. Šis rodiklis panašus kaip ir kituose kaimiškuose rajonuose.

2.5.6 Antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) surinkimas ir tvarkymas

Labiausiai paplitęs antrinių žaliavų surinkimo būdas – surinkimas į stiklo, popieriaus/kartono, plastikų atliekų konteinerius. Antrinėms žaliavoms surinkti naudojami specialūs antrinių žaliavų surinkimo - 1,1 m³ ir/ar 1,8 m³ talpos konteineriai. Individualiam antrinių žaliavų (pakuotės) surinkimui naudojami 120 litrų tūrio maišai. Konteineriai turi skirtis spalva – mėlynos spalvos (popieriui, kartonui, plastikui, metalui) ir žalios spalvos (stiklui).

Antrinėms žaliavoms rinkti statomi privalomi konteinerių komplektai – atskiri konteineriai popieriui ir kartonui, plastmasei/metalui ir stiklui rinkti. Konteineriai antrinėms žaliavoms (įskaitant pakuotės atliekas) rinkti, kur yra galimybė, statomi aikštelėse kartu su komunalinių atliekų surinkimo konteineriais (daugiabučių namų kvartaluose), o individualių namų kvartaluose įrengiamos antrinių žaliavų konteinerinės aikštelės arba naudojami individualūs antrinių žaliavų surinkimo konteineriai

(plastmasei ir metalui). Nesant įrengtų aikštelių, gyventojams parenkamos patogios ir su seniūnijos seniūnu suderintos konteinerių stovėjimo vietos. Aptarnavimo zonas individualiais antrinių žaliavų surinkimo konteineriais parenka Rokiškio rajono savivaldybės administracija kartu su antrinių žaliavų konteinerius aptarnaujančia įmone (Operatoriumi). Atliekos iš šių konteinerių surenkamos nemokamai.

Antrinių žaliavų konteinerius aptarnauja AB „Rokiškio komunalininkas“. Antrinių žaliavų konteineriai ištuštinami pagal grafiką (mieste) arba seniūnui nurodžius (gyvenvietėse, kaimuose), jeigu yra užpildyta ne mažiau kaip 2/3 jų tūrio. Individualūs antrinių žaliavų surinkimo konteineriai ištuštinami pagal sutartyje nurodytą grafiką.

Antrinėms žaliavoms surinkti Rokiškio rajone įrengtos 101 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelė (žr. 13 lentelę). *Valstybiniame atliekų tvarkymo plane* (246.2.2. punktas) nustatyta, kad gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose turi būti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų. Rokiškio rajone viena konteinerių aikštelė vidutiniškai tenka 328 gyventojams, Rokiškio mieste - 471 gyventojui, taigi *Valstybiniame atliekų tvarkymo plane* nustatyta užduotis yra vykdoma.

Informacija apie antrinių žaliavų surinkimui Rokiškio rajone naudojamus konteinerius ir jais surinktus atliekų kiekius 2013 m. pateikta 14 lentelėje. Dalį šių konteinerių Rokiškio rajono savivaldybė įsigijo Aplinkos ministerijos administruojamos *Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos* lėšomis.

13 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius 2014 m. vasario 28 d.

Seniūnija (miestai, miesteliai, kaimai)	Gyventojų skaičius pagal deklaruotą gyvenamąją vietą	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių, vnt.	Skaičius gyventojų, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių sodų bendrijose, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių garažų bendrijose, vnt.
1	2	3	4	5	6
Rokiškis	13.650	29	471		3
Juodupė	1806	5	361		
Obeliai	1375	4	344		
Pandėlys	1061	4	265		
Kavoliškis	1303	3	434		
Kamajai	580	4	145		
Bajorai	589	3	196		
Laibgaliai	472	2	236		
Jūžintai	405	3	135		
Salos	271	1	271		
Kriaunos	330	3	110		
Panemunėlio gel. st.	602	2	301		
Panemunėlis	216	3	72		
Onuškis	234	1	234		
Lukštai	220	1	220		
Antanašė	259	1	259		

Panemunis	288	1	288		
Suvainiškis	180	1	180		
Kazliškis	167	4	42		
Konstantinava	135	2	68		
Duokiškis	222	1	222		
Aukštakalniai	168	1	168		
Skemai	678	1	678		
Žiobiškis	352	1	352		
Sėlynė	175	1	175		
Stasiūnai	114	1	114		
Čivyliai	99	1	99		
Lašai	157	1	157		
Rageliai	94	1	94		
Minkūnai	70	1	70		
Maineivos	93	1	93		
Didsodė	184	1	184		
Aleknos	85	1	85		
Bagdoniškis	54	1	54		
Aleksandravėlė	169	1	169		
Barkiškis	58	1	58		
Zarinkiškis	78	1	78		
Pakriauniai	175	1	175		
Gediškiai	156	1	156		
Lailūnai	154	1	154		
Sriubiškiai	209	1	209		
Čedasai	208	1	208		
Kalviai	186	1	186		
Verksnionys	84	1	84		
Steponiai	25	0	0		
Uljanava	132	0	0		
Jakiškiai	19	0	0		
Kitos gyvenamosios vietovės	4753	0	0		
IŠ VISO:	33094	101	327,66	0	3

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

14 lentelė. Rokiškio rajone naudojami antrinių žaliavų surinkimo konteineriai ir jais surinkti antrinių žaliavų kiekiai 2014 m.

Konteineriai stiklui 1,1 m ³ ir 1,8 m ³			Konteineriai popieriui ir kartonui 1,1 m ³ ir 1,8 m ³			Konteineriai plastikui /metalui 1,1 m ³ ir 1,8 m ³		
Vnt.	Surinkta per metus, tonomis	1 konteineriu surinkta atliekų, tonomis	Vnt.	Surinkta per metus, tonomis	1 konteineriu surinkta atliekų, tonomis	Vnt.	Surinkta per metus, tonomis	1 konteineriu surinkta atliekų, tonomis
101	159,6	1,58	101	108,79	1,08	101	76,36	0,76

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

2014m.	344,75	96,86	1,15	94,25	1,12	84,37	1,00	69,27	0,82
2014m. kartu su pakuote				159,6	1,89	108,79	1,29	76,36	0,91

2014 m. Rokiškio rajone iš gyventojų kolektyviniais antrinių žaliavų surinkimo konteineriais buvo surinkta 344,75 tonų antrinių žaliavų (stiklo, popieriaus ir kartono, plastikų atliekų), t. y. 10,52 kg vienam gyventojui. Toks rodiklis rodo žemą rūšiavimo kolektyviniais antrinių žaliavų konteineriais efektyvumą.

15 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimas Rokiškio rajone 2013 m.

Atliekų pavadinimas pagal atliekų sąrašą (Atliekų tvarkymo taisyklės)	Kiekis, surinktas konteineriuose, t	Kiekis, surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, t	Kiekis, surinktas apvažiuojant atliekų turėtojus (maišai, betaris surinkimas), t	Iš viso, t
Popierius ir kartonas 20 01 01	65,8	1,696		67,50
Popieriaus ir kartono pakuotės atliekos 15 01 01	24,42			24,42
Stiklo atliekos 20 01 02	76,538	9,028		85,57
Stiklo pakuotės atliekos 15 01 07	65,35			65,35
Plastikų atliekos 20 01 39	68,32	0,951		69,27
Plastikinės pakuotės atliekos 15 01 02 be PET	7,091			7,091

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės duomenys.

Informacija apie Rokiškio rajone 2014 metais surinktas antrines žaliavas pagal srautus pateikta 15 lentelėje. Iš visų antrinių žaliavų daugiausiai surenkama stiklo atliekų. Šios atliekos pagrinde yra surenkamos per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų surinkimo sistemą.

2.5.7 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Vienas iš svarbiausių komunalinių atliekų tvarkymo uždavinių – biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas. Šios atliekos yra organinės medžiagos, kurių skilimo produktai neigiamai veikia aplinką, didina šilumos efektą sukeliančių dujų kiekius ir t.t. Biologiškai skaidžių atliekų kategorijai priskiriamos žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono bei kitos atliekos, kurios gali būti suskaidytos aerobiniu ir anaerobiniu (bedeguoniu) būdu.

Remiantis Europoje taikomomis metodikomis, vertinama, kad namų ūkiuose iki 500 m² ploto – sukompostuojamų atliekų gali siekti apie 170 kg/m., namų ūkiams virš 500 m² ploto – apie 250 kg/m. Namų ūkiuose sukompostuotos biologinės atliekos nepatenka į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o tai leidžia mažinti nerūšiuotų atliekų kiekius, stabilizuoti įmokos už komunalinių atliekų kiekį kilimą, tausoti aplinką ir visuomenės sveikatą.

Rokiškio rajone kompostuojamų pas gyventojus žaliųjų atliekų kiekis įvertintas remiantis savivaldybių pateikta informacija apie savivaldybėse išdalintus kompostavimo konteinerius. Vertinant sukompostuojamą žaliųjų atliekų kiekį buvo daroma bendra prielaida, kad vidutinis žaliųjų atliekų tūrinis svoris – 200 kg/m³, o vidutinis konteinerių užpildymas 80 proc.

Rokiškio rajono savivaldybė išdalino 0,72 m³ kompostavimo konteinerius, bendras išdalintų konteinerių skaičius yra 846 vnt. Tokiu būdu bendras žaliųjų atliekų, kurios kompostuojamos individualiuose konteineriuose, bendras kiekis 2013 metais buvo 97 tonos (*Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020*).

16 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje surinktų žaliųjų atliekų kiekiai.

	2011	2012	2013
Rokiškio r. sav.	82	78	83

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Surenkami aikštelėse žaliųjų atliekų kiekiai svyruoja nežymiai ir išlieka stabilūs. Iš aikštelėse surinktų žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, tačiau didžioji dalis komposto nerealizuojama (2013 m. PRATC viso realizavo tik 0,09 tūkst. t. komposto). Planuojama, kad likęs kompostas bus realizuotas atsiradus jo poreikiui.

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003, Nr. 366, 2014-04-16, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989) nurodyta, kad savivaldybės iki 2019 metų privalo įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti. Šiuo metu maisto ir virtuvės atliekos Rokiškio rajono savivaldybėje atskirai nerenkamos ir netvarkomos.

2.5.8 Kitų specifinių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nurodoma, kad, savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos šios komunalinės atliekos:

- Pavojingosios atliekos;
- Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos;
- Naudotos padangos;
- Didelių gabaritų komunalinės atliekos (statybinių atliekų, baldų ir kt.);
- Statybos ir griovimo atliekos.

Šias atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Specifinių atliekų surinkimas Rokiškio rajono savivaldybėje vykdomas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, tuo pačiu gyventojams siūlomi ir alternatyvūs specifinių atliekų surinkimo būdai, pvz. apvažiuojant atliekų turėtojus.

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nurodoma, kad savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų ir didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

17 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (DGASA) surinktų atliekų kiekiai.

	2011	2012	2013
Rokiškio r. sav.	317	323	493

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Didelių gabaritų atliekų surinkimas paskutiniaisiais metais ženkliai išaugo (52 proc. 2013 metais).

Didžiąją dalį DGASA surinktų atliekų 2013 m. sudarė statybinės atliekos (41 proc.) bei kitos atliekos (36 proc.). Mažiausiai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surinkta EEĮ atliekų, šių atliekų kiekis siekė 1 proc. (Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020). Didžioji dalis EEĮ atliekų surenkama per papildančias atliekų surinkimo sistemas.

18 lentelė. Sutvarkytų bešeimininkių, nelegaliai pašalintų komunalinių atliekų kiekis.

	2011	2012	2013
Rokiškio r. sav.	69	83	176

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

2.6. Atliekų šalinimo įrenginiai

Komunalinės atliekos, surenkamos Rokiškio savivaldybės teritorijoje, pervežamos į atliekų perkrovimo stotis, ten presuojamos ir perkraunamos į didesnės talpos transporto priemonės pervežimui į regioninį sąvartyną.

19 lentelė. Atliekų perkrovimo stotis ir jos pajėgumas

	Perkrovimo stoties pajėgumas, t/m	Atstumas iki regioninio sąvartyno, km	Perkrovimo stoties adresas
Rokiškio r. sav.	8940	100	K. Donelaičio g. 16, Rokiškis

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Šiuo metu iš atliekų turėtojų surinktos komunalinės atliekos šalinamos Panevėžio regioniniame sąvartyne. Panevėžio regioninis sąvartynas yra Dvarininkų k., Miežiškių sen., Panevėžio r., kelio Panevėžys-Miežiškiai kairėje pusėje (1,3 km atstumu), 8 km į pietryčius nuo Panevėžio miesto centro ir 3,8 km į šiaurės vakarus nuo Miežiškių miestelio centro. Sąvartyno apylinkės nėra gausiai apgyvendintos, pavienės sodybos ir kaimai išsidėstę pietiniame sąvartyno pakraštyje. Mažiausias atstumas iki gyvenamųjų pastatų virš 500 m.

Sąvartyną sudaro 6 sekcijos po 3 ha (3000m²), visas sąvartyno plotas – 18 ha. Šiuo metu eksploatuojamos tik 2 iš 6 sekcijų (iš kurių 4 projektinės). Bendras perspektyvinių sekcijų plotas sudaro 12000 m². Numatyta bendra sąvartyno talpa – 2159795 m³

20 lentelė. Panevėžio regioninio sąvartyno parametrai

Sekcija	Kaupo dugno plotas, ha	Projektinė talpa, m³	Užpildyta talpa iki 2014-01-01, m³	Eksplotacijos trukmė, metais
I	3 ha	359966	174880	3 metai
II	3 ha	359966	174880	3 metai

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Numatoma, kad šiuo metu veikiančios sekcijos bus eksploatuojamos dar dvejus metus iki naujų sekcijų statybos pabaigos. Naujų sekcijų statyba bus pradėta 2015 -2016 m. laikotarpyje. Atsižvelgiant į tai, kad 2015 m. Panevėžio regione bus įrengtas mechaninio biologinio apdorojimo įrenginys numatoma, kad naujų sąvartyno sekcijų eksploatacijos laikotarpis bus kur kas ilgesnis – apytiksliai 2 - 3 kartus ilgesnis nei šiuo metu veikiančių sąvartyno sekcijų dėl šalinamų atliekų kiekio sumažėjimo. Šiuo metu Rokiškio rajone egzistuojanti atliekų tvarkymo infrastruktūra užtikrina antrinio komunalinių atliekų rūšiavimo pajėgumus (įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, išdalinti kompostavimo, antrinių žaliavų surinkimo konteineriai). Tačiau regione iki šiol tik dalinai sukurta biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo infrastruktūra.

Igyvendinant projektą „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ regioninio sąvartyno teritorijoje 2015 m. pradžioje planuojama pradėti eksploatuoti komunalinių atliekų rūšiavimo ir biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo įrenginį, kurio pajėgumai sieks 86,5 tūkst. t.

2.6.1 Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo plane* (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003, Nr. 366, 2014-04-16, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989) nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, įgyvendinant ES iš dalies finansuojamą projektą „*Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, iki 2015 m. rugsėjo planuojama Dvarininkų kaime, Miežiškių sen., Panevėžioraj., šalia Panevėžio regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, pastatyti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginį, kuriame bus apdorojamos po rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos. Planuojami mechaninio apdorojimo įrenginio metiniai pajėgumai sudaro 86,5 tūkst. tonų atliekų per metus. Parenkamos MBA technologijos leis įvykdyti Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytas BSA tvarkymo užduotis.

Pagrindinė MBA įrenginio paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti antrines žaliavas (metalus, plastiką, popierių, kartoną, stiklą) ir kitas vertingas medžiagas. Planuojama, kad šis įrenginys galės išrūšiuoti apie 60 proc. visų antrinių žaliavų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute. Rūšiavimo proceso metu bus atskirtos trys skirtingos frakcijos: (1) perdirbimui tinkamų atliekų (antrinių žaliavų) frakcija; (2) degioji kuro iš atliekų frakcija (deginimui); (3) netinkamų perdirbimui atliekų frakcija (šalinimui sąvartyne). Mechaninį atliekų apdorojimą sudarys 7 etapai: (1) atliekų paruošimas rūšiavimui; (2) atskyrimas būgniniame separatoriuje; (3) juodųjų metalų atskyrimas; (4) spalvotųjų metalų atskyrimas; (5) automatinis PET rūšiavimas; (6) rankinis rūšiavimas; (7) atskirtų antrinių žaliavų pakavimas ir presavimas.

2.7 Visuomenės švietimas ir informavimas

Rokiškio rajono savivaldybės administracija, vykdydama visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais, aktyviai skleidžia informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, ekologiškus atliekų tvarkymo būdus bei svarbą aplinkos kokybės gerinimui, naudodama įvairias visuomenės informavimo priemones. Informacija apie atliekų sudėtį pastoviai skelbiama ir atnaujinama Rokiškio rajono savivaldybės žiniatinklyje rubrikoje <http://www.rokiskis.lt/lt/atlieku-sudetis.html>

Plati informacija apie atliekų tvarkymą nuolat atnaujinama AB „Rokiškio komunalininkas“ puslapyje <http://www.rokom.lt/lt/>

Rokiškio rajono gyventojams nuolat pranešama apie vykdomą didelių gabaritų atliekų surinkimą Rokiškio rajone, jų priėmimą Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, esančioje Donelaičio g. 16, Rokiškyje. Taip pat gyventojai informuojami apie didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.

Rokiškio rajono gyventojai nuolat informuojami apie planuojamą butyje susidarančių pavojingų, didelių gabaritų ir pakuotės atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras taip pat organizuoja visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais, aktyviai skleidžia informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. Ši informacija pateikiama

žiniatinklyje <http://www.prac.lt/>

Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakeitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra bei vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu būtų galima išskirti šias pagrindines visuomenės informavimo kryptis:

- antrinių žaliavų rūšiavimas (kaip teisingai rūšiuoti atliekas, kur galima pašalinti iš rūšiuotą atliekas);
- žaliųjų atliekų kompostavimas namų ūkio sąlygomis (ką galima kompostuoti, kaip taidaryti);
- elektros bei elektronikos įrangos atliekų šalinimas (šių atliekų žala aplinkai ir visuomenės sveikatai, kur galima šalinti elektros ir elektronikos atliekas);
- atliekų tvarkymo sistemoje vykdomi projektai (dėl kokių priežasčių įgyvendinami projektai, kokia jų nauda).

2.8 Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklė

Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendinamos *Valstybiniame atliekų tvarkymo plane* (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003, Nr. [366](#), 2014-04-16, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas 21 lentelėje.

21 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2007-2013 m. nustatytų užduočių Rokiškio rajono savivaldybėje įgyvendinimas ir vertinimas

Eil. Nr.	Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2007-2013 metams nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Rodiklis	Vertinimas
1.	Iki 2009 metų užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 procentams savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	Neįgyvendinta, atliekų tvarkymo paslauga teikiama 89 procentams visų gyventojų.	Blogai
2.	Ne vėliau kaip nuo 2009 metų vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.	Įgyvendinta	Labai gerai
3.	Iki 2011 metų pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus.	Įgyvendinta	Labai gerai
4.	Iki 2013 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 50 procentų komunalinių atliekų. Iki 2013 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 procentų susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos.	Neįgyvendinta, sąvartyne šalinama 85,55 procentų susidariusių komunalinių atliekų	Blogai
5.	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas atliekas.	Neįgyvendinta	Blogai
6.	Iki 2009 metų užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus). Gyventojams atstumas iki tokių aikštelių turėtų būti ne daugiau kaip 10 kilometrų.	Įgyvendinta, šiuo metu Rokiškio rajono savivaldybėje veikia 1 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė	Labai gerai
7.	Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 metų būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos	Parengtos naujos konteinerių išdėstymo schemas. Įgyvendinta.	Labai gerai

	reikalavimus atitinkančiose vietose; • gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; • atskirai rinkti antrines žaliavas (esančias komunalinėse atliekose) iš įmonių, įstaigų ir organizacijų į specialius konteinerius ir (arba) naudojant kitas surinkimo priemones; Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).		
8.	Siekiant gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, savivaldybėms rekomenduojama glaudžiau bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotys	Įgyvendinta	Labai gerai

2.9 Atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizė

Žemiau pateikta Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

22 lentelė. SSGG analizė

Stiprybės
Bendradarbiaujant savivaldybėms, sukurta ir sėkmingai plėtojama Panevėžios regiono atliekų tvarkymo sistema.
Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne (Dvarininkų kaime, Miežiškių sen., Panevėžio raj.); sąvartyne išsiskiriančios dujos bus panaudotos šilumos ir elektros gamybai, tokiu būdu mažinant atliekų šalinimo neigiamą poveikį aplinkai. Visi seni ES reikalavimų neatitinkantys sąvartynai Rokiškio rajone yra uždaryti ir rekultivuoti.
Sukurtas <i>Valstybinio atliekų tvarkymo plano</i> reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas.
Komunalinės atliekos pradedamos rinkti atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos.
Įrengta <i>Valstybinio atliekų tvarkymo plano</i> reikalavimus atitinkanti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
Įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, veikia priemonės, skatinančios individualų biologiškai skaidžių atliekų kompostavimą (išdalinti konteineriai)
Pradėtas įgyvendinti ES finansuojamas projektas biologiškai skaidžių atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymo infrastruktūrai Panevėžio regione sukurti.
Aktyviai šviečiama ir informuojama visuomenė atliekų tvarkymo klausimais, naudojant įvairias visuomenės informavimo priemones.
Silpnybės
Šiuo metu didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 90 proc. nuo susidarančių) patenka į sąvartyną.
Antrinių žaliavų rūšiavimas kolektyviniais konteineriais nėra labai efektyvus. Reikalinga plėsti konteinerių tinklą.
Esama tarifo nustatymo tvarka finansiškai neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti.
Gamybos/paslaugų sektoriuose susidarančios komunalinės atliekos dažnai neapskaitytos patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą ir tai didina bendrus komunalinių atliekų kiekius.
Surenkami buityje susidarančių pavojingų atliekų, kurios turi didžiausią neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, kiekiai yra nedideli.

Galimybės

ES finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: mišrių atliekų rūšiavimo infrastruktūrai diegti.

Vadovaujantis nuo 2013 m. įsigaliojančiomis *Pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* ir *Atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, bus pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymo, todėl gali išaugti antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir perdirbimo apimtys.

Grėsmės

Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintos komunalinių atliekų naudojimo užduotys.

Nebus laiku pastatytas mechaninio apdorojimo įrenginys ir pasinaudota ES finansine parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai.

Brangstant mišrių komunalinių atliekų tvarkymui reikės didinti tarifo dydį.

3. Komunalinių atliekų tvarkymo 2015–2020 m. tikslai, uždaviniai ir užduotys

Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis *Valstybiniu atliekų tvarkymo planu* (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003, Nr. 366, 2014-04-16, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989). Plėtojant Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, jos planavimas vykdomas vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu ir pagrindiniais atliekų tvarkymo principais:

- I. prevencija;
- II. paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai;
- III. perdirbimas, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;
- IV. kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti;
- V. šalinimas, prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos pakartotiniam naudojimui, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

3.1 Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

Vadovaujantis *Valstybiniu atliekų tvarkymo planu* (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003, Nr. 366, 2014-04-16, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989), 2014–2020 m. laikotarpiui nustatomos tokios Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys:

1. Užtikrinti, kad sąvartyne šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:
 - Iki 2015 m. – 5024 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
 - Iki 2017 m. – 4522 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
 - Iki 2019 m. – 4019 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
 - Nuo 2020 m. – 3516 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.
2. Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
3. Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
4. Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamas naudoti pakartotinai ir perdirbti.

3.2 Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis Rokiškio rajono savivaldybės organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti valstybės nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis Rokiškio rajono savivaldybei, nustatomi šie **Rokiškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2020 m.:**

1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.

Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.

1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje.

1.2. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis.

1.3. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo pakartotiniam naudojimui tinklus.

2 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo (įskaitant kompostavimo) ir naudojimo apimtį.

Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą. Atliekų naudojimas, įskaitant atliekų deginimą išgaunant energiją, taip pat prisideda prie šio tikslo ir mažina sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.

2.1. uždavinys. Plėsti antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.

2.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui (įskaitant kompostavimą) tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.

2.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas.

2.4. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant perdirbimui tinkamas antrines žaliavas.

2.5. uždavinys. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius.

3 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą.

3.1. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingų atliekų.

3.2. uždavinys. Plėtoti Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

3.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

3.4. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą.

3.5. uždavinys. Stiprinti PRATC ir Rokiškio savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus.

23lentelė. Kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys Rokiškio rajono savivaldybei remiantis VATP 2014-2020 m.

Valstybinis atliekų tvarkymo planas 2014-2020	Kiekybinė užduotis Rokiškio rajono savivaldybei
Kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	
iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Iki 2016 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 6511 tonų.
Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 4101 tonų.
Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų VATP nurodytų užduočių.	Iki 2015 m. ne daugiau kaip 5024 tonų/metus; Iki 2017 m. ne daugiau kaip 4522 tonų/metus; Iki 2019 m. ne daugiau kaip 4019 tonų/metus; Nuo 2020 m. ne daugiau kaip 3516 tonų/metus.
Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį)	Paruošti pakartotiniam naudojimui ar perdirbti ne mažiau kaip 1305 tonų antrinių žaliavų.

komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.	
Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys	
Iki 2015 metų gyventojams ar kitiems asmenims (pavyzdžiui, gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kita), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą susidarymo vietoje; Iki 2016 metų įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos arba perduodamos toliau apdoroti biologiškai skaidžios atliekos; Iki 2019 metų organizuoti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą, įrengti pakankamus pajėgumus šioms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Iki 2015 metų pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose. Iki 2019 metų įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą.
Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys	
Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti; Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; Iki 2016 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 150 metrų; Iki 2018 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 100 metrų; Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprupinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo	Iki 2015 metų atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemas Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje. Iki 2016 metų įrengti trūkstamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų.

konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus; Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	
Užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybės teritorijoje; Užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus; Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse. Savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje. Pateikiamoje informacijoje turi būti nurodyta pavojingųjų atliekų tvarkymo svarba, pavojingųjų atliekų surinkimo savivaldybės teritorijoje vietos (nurodytos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu tokios nustatytos), gyventojų teisės perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietose.	Užduotis įgyvendinta. Esant galimybei, sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingųjų atliekų surinkimo (2 kartus/metus) apvažiavimo būdu. Esant galimybei, sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingųjų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.

Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus. Savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad pavojingųjų atliekų šrautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.	
Numatyti atskiras tekstilės atliekų priemones (konteineriai).	Iki 2016 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą.
Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (eksportuoti (išvežti) perdirbti) 55–80 procentų pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektą vidaus rinkai pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas: • stiklinių – ne mažiau kaip 60 procentų; • popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 60 procentų; • plastikinių – ne mažiau kaip 22,5 procento, skaičiuojant tik medžiagą, kuri vėl perdirbama į plastiką; • metalinių – ne mažiau kaip 50 procentų; • medinių – ne mažiau kaip 15 procentų.	Nustatyti kiekybines pakuočių surinkimo užduotis sutartyse su gamintojų, importuotojų organizacijomis iki 2016 metų: • popieriaus PA – 2,35 kg/ gyventojui per metus; • plastiko PA – 13,00 kg/ gyventojui per metus; • stiklo PA – 8,00 kg/ gyventojui per metus; • metalinės PA – 2,30 kg/ gyventojui per metus; Iki 2020 metų surenkamų pakuotės atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip: • popieriaus PA – 3 kg/gyventojui per metus; • plastiko PA – 15,00 kg/gyventojui per metus; • stiklo PA – 9,12 kg/ gyventojui per metus; • metalinės PA – 2,30 kg/gyventojui per metus.
Iki 2015 m. gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų arba toks pat kiekis elektros ir elektroninės įrangos atliekų, surinktų vidutiniškai per 3 ankstesnius metus, išreikštas svoriu, atsižvelgiant į tai, kuris yra didesnis; Nuo 2016 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 45 procentai (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.	Esant galimybei, sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti uždavinį dėl 4 kg. EEĮ atliekų vienam gyventojui surinkimo. Nuo 2016 metų surengti ne mažiau kaip 45 procentus (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.

Nuo 2020 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 65 procentai (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos kieki, patiektą vidaus rinkai.	Nuo 2020 metų surengti ne mažiau kaip 65 procentus (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos kieki, patiektą vidaus rinkai

4. Rokiškio rajono savivaldybės 2015–2020 m. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas

Rokiškio rajono savivaldybės 2015–2020 metų atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo priemonės pateiktos 24 lentelėje.

Šiame priemonių plane numatytas ir komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų prognozuojamas investicijų poreikis bei finansavimo šaltiniai.

24 lentelė. Rokiškio rajono savivaldybės 2015–2020 m. atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur*
1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje susidaranti komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.				
1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje				
1.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemonės atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.)	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	**
1.1.2. Remti visuomenės švietimo ir informavimo projektus atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje	RRSA	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas	20
1.2. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis				
1.2.1. Parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	RRSA, PRATC	2016 m.	Savivaldybės biudžetas	2,5
1.2.2. Įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo ir kompostavimo namų ūkio sąlygomis monitoringo sistemą	RRSA, PRATC	2016–2020 m.	Savivaldybės biudžetas	2,5
1.3. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo pakartotiniam naudojimui tinklus				
1.3.1. Viešinti informaciją apie savivaldybės teritorijoje veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo.	RRSA, gamintojai ir importuotojai, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	4
1.3.2. Organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) priėmimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos, PRATC lėšos	6
1.3.3. Organizuoti atskirą tekstilės atliekų surinkimą specialiais konteneriais ir/ arba per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos	12
2 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo (įskaitant kompostavimo) ir naudojimo apimtį				
2.1. uždavinys. Plėsti antrinių žaliavų (įskaitant pakuočių atliekas) atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį				
2.1.1. Aprūpinti individualius namus konteneriais pakuočių atliekoms ir antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir	RRSA, gamintojai ir	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos,	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur*
importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	importuotojai		kitos lėšos	
2.1.2. Organizuoti atskirą antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimą kolektyviniais konteneriais iš daugiabučių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	RRSA, gamintojai ir importuotojai	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.1.3. Organizuoti atskirą antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimą iš individualių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	RRSA, gamintojai ir importuotojai	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.1.4. Organizuoti atskirą antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimą iš juridinių asmenų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	RRSA, Gamintojai ir importuotojai	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui (įskaitant kompostavimą) tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį				
2.2.1. Organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ir priėmimą didelių gabaritų atliekų priėmimo aikštelėse, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	RRSA, gamintojai ir importuotojai	2015–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.2.2. Organizuoti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	RRSA, gamintojai ir importuotojai	2015–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos, savivaldybės biudžetas (tarifo lėšos)	14
2.2.3. Organizuoti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybinių atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (tarifo lėšos), PRATC lėšos	7
2.2.4. Organizuoti žaliųjų atliekų atskirą surinkimą iš gyventojų, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kapinėse	RRSA	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (tarifo lėšos)	7
2.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas				
2.3.1. Įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	RRSA	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (tarifo lėšos)	5
2.3.2. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemonės atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje	RRSA	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, PRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos	**

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur*
2.4. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant perdirbimui tinkamas antrines žaliavas				
2.4.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiovimo mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje	PRATC	2015–2020 m.	ES parama, PRATC lėšos	Bendra projekto vertė 11086
2.4.2. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiovimo mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje	PRATC	2015–2020 m.	ES parama, PRATC lėšos	Bendra projekto vertė 11086
2.5. uždavinys. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius				
2.5.1. Organizuoti po mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) likusių, netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų naudojimą energijai gauti	PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, ES lėšos	Bendra projekto vertė 11086
3 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą				
3.1. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingų atliekų				
3.1.1. Organizuoti atskirą buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ir per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (tarifo lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	7
3.1.2. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buityje susidarančių pavojingų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai, tvarkymo galimybes	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, gamintojų ir importuotojų lėšos, PRATC lėšos	**
3.2. uždavinys. Plėtoti Rokiškio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
3.2.1. Įrengti komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį	PRATC	2015 m.	ES parama, PRATC lėšos	Bendra projekto vertė 11086
3.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
3.3.1. Organizuoti mišrių komunalinių atliekų surinkimą	RRSA	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (tarifo lėšos)	3
3.3.2. Eksploatuoti Panevėžio regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, kaupiti lėšas jo uždarymui	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	
3.3.3. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	
3.3.4. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, PRATC lėšos	
3.3.5. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur*
3.3.6. Eksploatuoti regioninį mechaninio apdoravimo (rūšiavimo) įrenginį	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	
3.3.7. Eksploatuoti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	
3.4. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą				
3.4.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	7
3.4.2. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų susikaupimo normų nustatymo tyrimus	PRATC	2015–2020 m.	PRATC lėšos	7
3.4.3. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	RRSA, PRATC	2015-2020 m.	–	
3.5. uždavinys. Stiprinti PRATC ir savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus				
3.5.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, PRATC lėšos, kitos lėšos	8,5
3.5.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	RRSA, PRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetas, PRATC lėšos, kitos lėšos	12

RRSA – Rokiškio rajono savivaldybės administracija, PRATC – UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras.

* - Preliminarus investicijų poreikis nurodytas be PVM.

** - Bendras planuojamas visuomenės informavimo ir švietimo atliekų tvarkymo klausimais finansavimo poreikis: 7 tūkst. Eur kasmet

2015 – 2020 metų vykdymo laikotarpiu Rokiškio regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – regioninis mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys. Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniam naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinant kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

5 skyriuje pateiktas detalesnis Rokiškio rajono savivaldybės 2015–2020 metų atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo priemonių aprašymas.

5. Komunalinių atliekų susidarymo prognozės ir numatomi sutvarkyti kiekiai Rokiškio rajono savivaldybėje 2015–2020 m.

Susidarančių atliekų kiekis 2015-2020 metais priklausys nuo daugelio veiksnių, bet ypač – nuo gyventojų skaičiaus, ekonomikos augimo ir vartojimo pokyčių. Vertinama, kad atliekų susidarymas kasmet nežymiai (iki 1 proc.) gali augti, tačiau 2020 metais bendras atliekų susidarymo padidėjimas turėtų neviršyti 8 proc., lyginant su 2011 metais susidariusių atliekų kiekiu.

Vadovaujantis 2012 m. balandžio mėn. Finansų ministerijos skelbiamais Lietuvos ekonominių rodiklių projekcijos duomenimis, numatomas 2013 m. 3,7 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP, grandine susietos apimties) augimas (atitinkamai 2014 m. – 3,4 proc., 2015 m. – 4,3 proc. augimas). Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus statistinius duomenis bei pastarųjų metų kitimo tendencijas, prognozuojama, kad 2015-2020 metais gyventojų skaičius Rokiškio rajone kasmet vidutiniškai mažės 2 proc. Vertinant atsižvelgta į atskirus komunalinių atliekų srautų tvarkymą ateityje:

- komunalinių atliekų prevencija ir pakartotinis naudojimas;
- biologinių atliekų tvarkymas;
- antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos bei kitų specifinių atliekų tvarkymas;
- po rūšiavimo likusių komunalinių atliekų tvarkymas.

Analizuojant komunalinių atliekų susidarymą 2015-2020 metų laikotarpiu, daroma prielaida, kad šiuo periodu bus tobulinama atliekų tvarkymo kontrolė bei atliekų apskaita, ir vis mažiau gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų pateks į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

5.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų hierarchijoje pagrindinis prioritetas skiriamas atliekų prevencijai, kurios tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose. Iki 2020 m. Rokiškio rajone planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti šią priemonę:

- remti visuomenės švietimo ir informavimo projektus atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (leisti leidinius, straipsnius, laidas Rokiškio rajone).

Kaip efektyvią atliekų prevencijos priemonę planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Planuojama įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo ir kompostavimo namų ūkio sąlygomis monitoringo sistemą, prižiūrint, kaip atliekų turėtojai atskiria biologiškai skaidžias atliekas iš bendro komunalinių atliekų srauto. AB „Rokiškio komunalininkas“ darbuotojai apvažiavimo būdu du kartus per metus galėtų stebėti kaip vykdomas biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas.

25 lentelė. Galimi išvengti komunalinių atliekų kiekiai Europos Sąjungos šalyse, taikant prevencijos priemones.

	Susidaro atliekų, kg/gyv./m.	Galimybės sumažinti atliekų kiekį	
		kg/gyv./m.	Proc.
Biologinės atliekos	220	40	18%
Išmani daržininkystė ir sodininkystė	90	10	11%
Atsakingas maisto vartojimas	30	10	33%
Namudinis individualus ar bendruomeninis kompostavimas	100	20	20%
Didelių gabaritų atliekos	52	12	23%
Tekstilės atliekų prevencijos priemonės	15	4	27%
Baldų atliekų prevencijos priemonės	20	4	20%
EEĮ atliekų prevencijos priemonės	17	4	24%
Pakuočių atliekos	150	25	17%
Pakartotinio naudojimo gėrimų taros naudojimas	35	12	34%
Geriamo vandens naudojimas	6	2	33%
Daugkartinių pirkinių maišelių naudojimas	2	1	50%
Perteklinės pakuotės vengimas	107	10	9%
Popieriaus ir kartono atliekos	100	15	15%
Nepageidaujamo pašto sumažinimas	15	4	27%
IT priemonių naudojimas	75	9	12%
Servetėlių, popierinių rankšluosčių naudojimo mažinimas	10	2	20%
Sauskelnės ir kitos atliekos	78	8	10%
Daugkartinių sauskelnių naudojimas	18	2	11%
Kitų komunalinių atliekų prevencija	60	6	10%
Iš viso:	600	100	17%

Šaltinis: ACR+. Quantitative Benchmarks For Municipal Waste Prevention. A guide for Local & Regional Authorities in support of the new Waste Framework Directive. November, 2009.

Lietuvoje nėra duomenų apie tai kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, tačiau pateikti duomenys 25 lentelėje apie galimus išvengti komunalinių atliekų kiekius Europos Sąjungos šalyse.

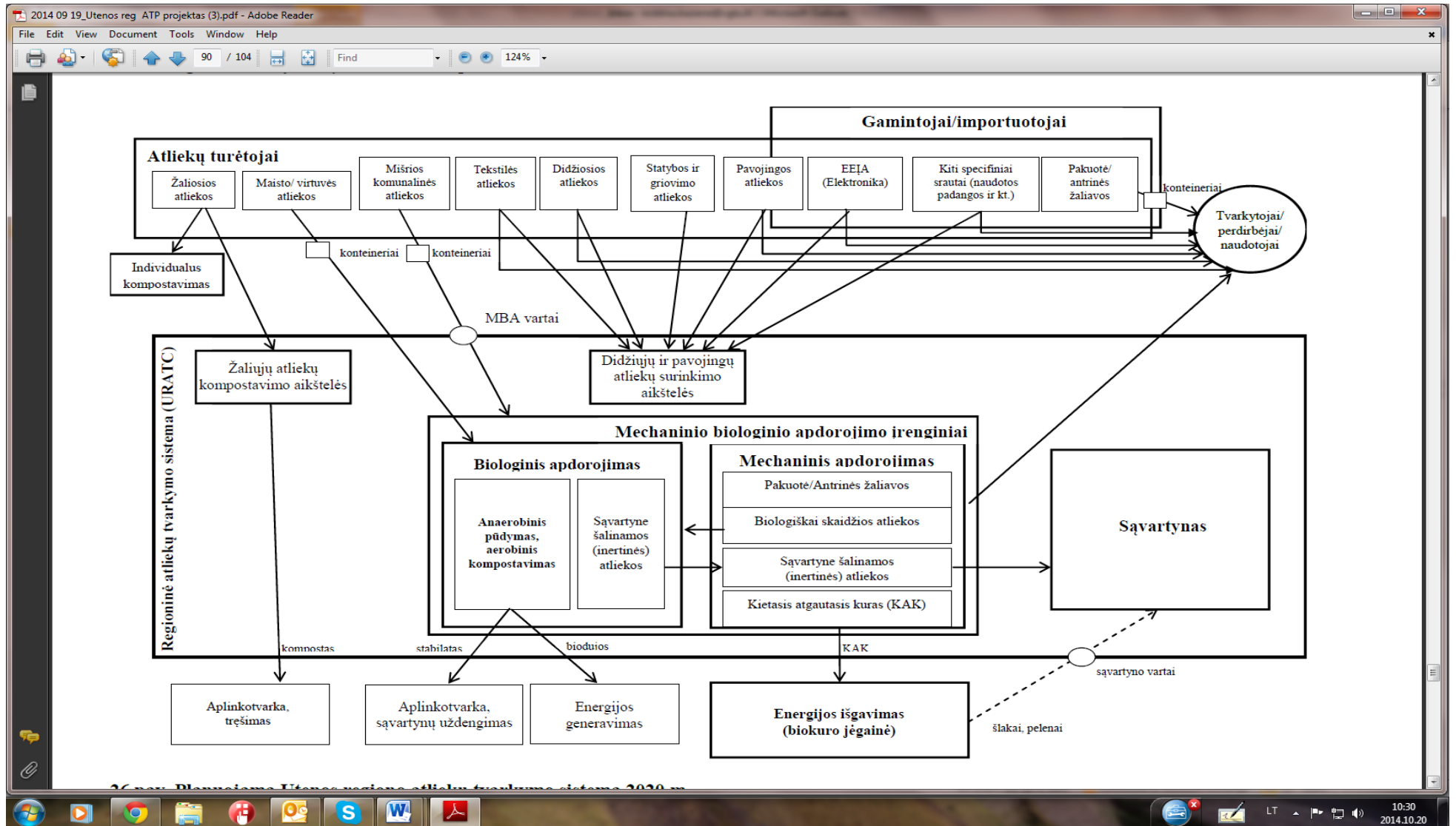
2011 m. pasikeitus teisiniam reguliavimui atliekų tvarkymo srityje, produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai buvo išskirtas kaip atskiras atliekų hierarchijos prioritetas. Dėl šios priežasties Rokiškio rajone numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo pakartotiniam naudojimui tinklus:

- viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias elektros ir elektroninės įrangos, baldų ir/ar kitų daiktų taisyklas/dirbtuves/centrus;
- organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos, t. t.) priėmimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse;
- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą specialiais konteneriais. Tekstilės atliekoms tvarkyti siūloma Rokiškio rajone iki 2020 metų pastatyti 40 vnt. 4900 litrų tekstilės surinkimo kontenerius (26 lentelė). Galima vertinti, kad per metus vienas 4900 l tekstilės kontaineriu galima surinkti apie 2450 kg tekstilės atliekų, šios tekstilės atliekos nepatektų į sąvartyną.

26 lentelė. Tekstilės konteinerių poreikis Rokiškio rajone.

Metai	2014	iki 2016	iki 2018	iki 2020
Tekstilės atliekų kiekis, t/met	-	49	73,5	98
Tekstilės konteinerių kiekis, vnt.	-	20	30	40

Tekstilės atliekų surinkimo organizavimas. Rokiškio rajono savivaldybė iki 2016 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje turi numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą. Konteineriai tekstilės atliekoms turi būti išdėstyti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi tokius konteinerius yra tikslinga statyti (prie prekybos centrų, kitose vietose). Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

2 Pav. Komunalinių atliekų tvarkymo sratai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Rokiškio rajone.

5.2 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

2015-2020 m. planavimo laikotarpiu jau bus sukurta infrastruktūra atskirai surinktų žaliąsias atliekas kompostavimui, todėl bus skatinama pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę kuo daugiau žaliųjų atliekų, nustatant atitinkamą kainodarą bei organizuojant žaliųjų atliekų surinkimą iš gyventojų ir įmonių bei kapinėse ir kolektyviniuose soduose. Siekiant įvykdyti Valstybiniame atliekų tvarkymo plane 2014-2020 metų numatyta didžiausias leistiną šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį, t. y. 3516t/m. 2020 metais, reikės efektyviai išnaudoti MBA įrenginius bei papildomai siūloma Rokiškio rajone išdalinti viso 500 vnt. 600 l kompostavimo konteinerių iki 2020 metų. 27 lentelėje pateiktas kompostavimo konteinerių kiekis ir laikas.

27 lentelė. Namudinio kompostavimo konteinerių poreikis Rokiškio rajone.

Metai	2015	2017	2019	2020
Biologiškai skaidžių atliekų kiekis, t /m	5024	4522	4019	3516
Papildomai išdalintų kompostavimo konteinerių kiekis, vnt.	-	300	500	-

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Rokiškio rajone 2015-2020 m. planavimo laikotarpiu atskiras maisto (virtuvės) atliekų surinkimas iš gyventojų nėra planuojamas.

- Iki 2015 m. – 5024 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
- Iki 2017 m. – 4522 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
- Iki 2019 m. – 4019 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
- Nuo 2020 m. – 3516 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.

5.3 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau antrinių žaliavų pirminio rūšiavimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.

Kadangi didžioji komunalinių atliekų sraute susidarančių antrinių žaliavų dalis – pakuočių atliekos, todėl tikimasi, kad bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, bus sukurtos efektyvios antrinių žaliavų surinkimo sistemos. Planuojama, kad antrinių žaliavų surinkimo ir paruošimo perdirbimui veikla didžiąją dalimi bus organizuojama pakuočių atliekų tvarkymui licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų, teisės aktų nustatyta tvarka sudarius sutartį su savivaldybe dėl bendradarbiavimo organizuojant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti ir trišalę pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartį su savivaldybe ir atliekų tvarkytoju dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo perdirbti, naudoti ir perdirbimo, naudojimo. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos neturėtų būti įtrauktos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, planuojama organizuoti atskirą (rūšiuojamąjį) pakuočių atliekų surinkimą iš juridinių asmenų, įrengti antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais aikšteles, organizuoti atskirą pakuočių atliekų surinkimą kolektyviniais konteineriais iš daugiabučių namų.

Antrinių žaliavų surinkimas kolektyviniais atliekų konteineriais būdas neužtikrina efektyvaus antrinių žaliavų rūšiavimo. Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, Rokiškio rajone 2015-2020 m. planavimo laikotarpiu planuojama individualius namus aprūpinti antrinių žaliavų rūšiavimui skirtais konteineriais ir organizuoti atskirą pakuočių atliekų surinkimą šiais konteineriais. 30 lentelėje pateikta informacija apie galimus 2020 metais surinkti antrinių žaliavų kiekius.

28 lentelė. Prognozuojamas antrinių žaliavų atskiras surinkimas ir tvarkymas susidarymo vietoje iki 2020 m.

Atliekų srautai	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AŽ (tame tarpe pakuočių) atskiras surinkimas, t/m							
AŽ konteineriuose surinktas kiekis, t/m	219	265	315	346	378	411	447
Stiklo atliekos	121	131	142	158	174	190	208
Popieriaus ir kartono atliekos	50	63	77	82	87	93	99
Plastikų atliekos	48	68	89	99	109	120	131
Metalinės atliekos	0	3	7	7	8	8	9
Užstato sistema surinktas kiekis, t/m	0	473	516	540	564	619	675
Stiklo atliekos	0	180	196	205	214	234	255
Plastikų atliekų	0	293	320	335	350	385	420
MBA perdirbtas kiekis, t/m	0	443	438	432	424	417	408
Metalinės atliekos	0	210	206	202	198	195	191
Plastikų atliekos	0	233	232	230	226	222	217

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas planuojama ir šiomis priemonėmis:

- taikyti tarifinę įmokos sistemą, atsižvelgiant į Vyriausybės nutarimu patvirtintą įmokų už atliekų tvarkymą apskaičiavimo metodiką, už komunalinių atliekų tvarkymą, kas skatins gyventojus daugiau rūšiuoti atliekas, kad susidarytų mažesnis mišrių komunalinių atliekų kiekis;
- įdiegti ir taikyti įrangą (įskaitant ir programinę) konteinerių ištuštinimo identifikavimui ir atliekų turėtojų apmokestinimui;
- įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiavimo monitoringo sistemą, ir prižiūrėti, kad atliekų turėtojai kokybiškai Rokiškio rajone atskiria antrines žaliavas iš bendro komunalinių atliekų srauto);
- vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje.

Informacija apie planuojamą komunalinių atliekų surinkimo organizavimą Rokiškio rajone pateikta 29 lentelėje.

29 lentelė. Planuojama komunalinių atliekų surinkimo organizavimas Rokiškio rajone tvarka

Eil. Nr.	Atliekų rūšis	Surinkimo būdas	Minimalus ištuštinimo dažnumas
1.	Nerūšiuotos (mišrios) komunalinės atliekos	Kolektyviniai konteineriai aikštelėse	Kas dvi dienas
		Individualūs konteineriai	Mieste – kartą per 2 savaites; Rajone – kartą per mėnesį

2.	Antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas	Kolektyviniai konteineriai antrinėms žaliavoms surinkti aikštelėse	2 kartus per mėnesį
		Individualūs konteineriai popieriaus ir kartono, plastikų ir metalo atliekoms	1 kartą per mėnesį
3.	Didelių gabaritų atliekos (seni baldai, naudotos padangos) ir pakartotiniam naudojimui tinkami produktai	Konteineriai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	Nuolat
4.		Surinkimas apvažiuojant atliekų turėtojus	2 kartus per metus
5.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Konteineriai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	Nuolat
		Surinkimas apvažiuojant atliekų turėtojus	2 kartus per metus
6.	Tekstilės atliekos	Kolektyviniai konteineriai aikštelėse	2 kartus per metus
7.	Žaliosios ir medienos atliekos	Konteineriai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	Nuolat
		Surinkimas apvažiuojant atliekų turėtojus	2 kartus per metus
8.	Statybinės atliekos	Konteineriai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	Nuolat
9.	Buities pavojingos atliekos	Konteineriai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	Nuolat
		Surinkimas apvažiuojant atliekų turėtojus	2 kartus per metus

Reikalavimai konteinerių schemos papildymui išdėstyti žemiau esančioje lentelėje.

20Lentelė. Reikalavimai konteinerių schemos atnaujinimui.

Daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų
Daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų (rekomenduojamas atstumas)
Numatyti tekstilės atliekoms surinkti skirtus konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikšteles
Įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose
Įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles skirtas antrinėms žaliavoms surinkti gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose
Sodų ir garažų bendrijose įvertinti kiekvienos trūkstamos aikštelės tikslumą ir patikslinti trūkstamų aikštelių skaičių

Schemoje nurodytoms esamoms ir numatytoms aikštelėms turi būti parengti techniniai projektai, vėliau aikštelės privalo būti įrengtos, jose pastatyti konteineriai.

2016-2020 metais savivaldybė turi atsižvelgti į galimus teisės aktų pakeitimus ir pagal poreikį atnaujinti konteinerinių aikštelių schemas bei konteinerių, skirtų antrinių žaliavų surinkimui, kieki.

5.4 Elektros ir elektroninės įrangos bei kitų specifinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Teisės aktai nustato, kad savivaldybės privalo aprūpinti gyventojus šių specifinių buityje susidarančių atliekų atskiro surinkimo priemonėmis:

- elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- pavojingų atliekų;
- naudotų padangų;
- didelių gabaritų atliekų;
- statybinių atliekų.

Šių atliekų surinkimas numatomas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą). Gyventojams bus ir toliau siūlomi alternatyvūs specifinių atliekų surinkimo būdai, t. y. šių specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu.

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo veikla bus organizuojama elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymui licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų, teisės aktų nustatyta tvarka su savivaldybe (arba PRATC) sudarius sutartis dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybės įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. Taip pat tokias sutartis su savivaldybe (arba PRATC) galės sudaryti ir individualūs gamintojai ir (ar) importuotojai. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos neturėtų būti įtrauktos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į šių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingų atliekų surinkimo paslaugų teikimą, visuomenės švietimą.

Specifinių atliekų surinkimas turi būti plėtojamas savivaldybėje diegiant papildančias sistemas.

Turi būti plėtojama specifinių atliekų surinkimo konteinerių plėtra garažų bendrijose.

5. 5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą numatoma ir toliau vykdyti regioniniu principu. *Valstybiniam strateginiam atliekų tvarkymo planui* (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) nustatyta, kad kuriamų komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų pajėgumai turi užtikrinti ne mažiau kaip atitinkamame komunalinių atliekų tvarkymo regione ar regionų grupėje susidarančių atliekų tvarkymą, efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybišką ir prieinamą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams.

Igyvendinant ES iš dalies finansuojamą projektą „*Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, iki 2015 m. rugsėjo planuojama Dvarininkų kaime, Miežiškių sen., Panevėžio raj., šalia Panevėžio regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, pastatyti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginį, kuriame bus apdorojamos po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos.

Mechaninio apdorojimo įrenginio (metiniai pajėgumai – 86500 tonų atliekų per metus) pagalba bus atskirtos šios frakcijos: a) biologiškai skaidi atliekų frakcija; b) inertinė frakcija į sąvartyną; c) metalai (juodieji ir spalvotieji); d) degi atliekų frakcija (lengva atliekų frakcija be PE arba be PVC arba be popieriaus kartono ir pan.); e) likutinė frakcija į sąvartyną (sunki atliekų frakcija be PE arba be PVC arba be popierius-kartonas arba be PET ir pan.); f) PE arba PVC arba popierius-kartonas iš lengvos atliekų frakcijos; g) PE arba PVC arba popierius-kartonas arba PET iš sunkios atliekų frakcijos.

Biologiškai skaidi atliekų frakcija bus nukreipiama į biologinio apdorojimo įrenginį, kur šios atliekos bus apdorojamos anaerobiniu būdu. Anaerobinio apdorojimo metu iš biologiškai skaidžių atliekų bus išgaunamos biodujos. Jos bus tiekiamos į kogeneracinę jėgainę, kurioje bus gaminama elektra ir šiluma saviems poreikiams padengti. Elektros generatorių perteklinę šilumą bus sunaudojama fermentatoriuose ar kompostavimo tuneliuose reikalingam temperatūriniam režimui palaikyti (perkolatui ar atitinkamai orui pašildyti). Vertinama, kad bus pagaminama tiek elektros, kiek jos reikia sukurtai infrastruktūrai. Į bendrą tinklą elektra parduodama nebus.

Pereinamuoju laikotarpiu, t.y. kol bus pastatytas ir pradės veikti mechaninio apdorojimo įrenginys, po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos bus rūšiuojamos sąvartyne įrengtoje mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje. Šioje linijoje planuojama atskirti perdirbimui tinkamas antrines žaliavas, o likusias perrūšiuotas komunalines atliekas tiekti biokuro ir atliekų termofikacinei jėgainei deginimui. Pradėjus eksploatuoti mechaninio apdorojimo įrenginį, šią mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją planuojama naudoti kaip pagalbinę ir/ar pakaitinę priemonę, užtikrinančią į regioninį sąvartyną patenkančių mišrių komunalinių atliekų ar gamybinių atliekų perrūšiavimą, prieš tolimesnį jų panaudojimą.

6. Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Plano įgyvendinimo poveikio vertinimas atliekamas atsižvelgiant tik į tuos investicinius kaštus bei metines sąnaudas, kurios gali paveikti atliekų tvarkymo kainos dydį. Rokiškio rajono atliekų tvarkymo plane nagrinėjamos investicijos/ sąnaudos, kurios finansuojamos Rokiškio rajono savivaldybes, atliekų tvarkytojų lėšomis. Rokiškio savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano 2015-2020 m. įgyvendinimo priemonių plane numatytas kiekvieno komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objekto prognozuojamas investicijų poreikis ir finansavimo šaltiniai. Pagrindiniai regioninės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektai:

1. PRATC finansuojami objektai (regiono mastu):
 - Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtros projekto įgyvendinimas (investicijos – 38279 tūkst. Lt);
 - Naujos sąvartyno sekcijos statyba (investicijos 5000 tūkst. Lt);
 - Maisto/ virtuvės atliekų apdorojimo įrenginių statyba ir eksploatacija (investicijos 4000 tūkst. Lt).
2. Atliekų tvarkytojų finansuojami objektai (sąnaudos vėlesniu metu padengiamos įmokomis už komunalinių atliekų tvarkymą):
 - Maisto/ virtuvės atliekų surinkimas (metinės sąnaudos 300 tūkst. Lt);
 - Identifikavimo sistemos diegimas (investicijos 786 tūkst. Lt) ;
 - Tyrimai (metinės sąnaudos 110 tūkst. Lt);

Apskaičiuojant įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą poveikį atsižvelgiama į galimybių studijoje „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtra, užtikrinant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo uždavinių įgyvendinimą“ pateiktus finansinius duomenis.

31 lentelė. Finansiniai duomenys naudojami įmokos dydžio padidėjimui apskaičiuoti

	Metiniai kaštai, tūkst. Eur
Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra	2967
Panevėžio regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas	250
Maisto atliekų apdorojimo sistemos įrengimas ir eksploatavimas	73
Tyrimai	32
Maisto/virtuvės atliekų surinkimas	87
Identifikavimo sistemos įdiegimas	98

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Vertinant įmokos padidėjimą naudojami skirtingi atliekų kiekių duomenys:

- Atliekų kiekis patenkantis į PRATC eksploatuojamą sąvartyną ir apdorojimo įrenginius;
- Atliekų kiekis surenkamas atliekų tvarkytojų.

32 lentelė. Vidutinė namų ūkio įmoka už atliekų tvarkymą, Eur

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vidutinės įmokos už KA tvarkymą dydis, kai norma 240 kg/gyv.	51,18	53,01	53,00	53,40	55,58	56,18

Šaltinis: Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020

Dabartinis tarifas Rokiškio rajone yra 41,82 Eur/t + PVM. Darant prielaidą bei įvertinant maksimalią atliekų susidarymo normą vienam gyventojui 300 kg/gyv. gautume, kad 2020 metais vidutinis namų ūkis per metus mokės 70,22 Eur.

Remiantis statistiniais duomenimis 2014 m. Panevėžio regione vidutinės disponuojamos pajamos vienam namų ūkiui siekia apie 7819 Eur. Įvertinus tai, kad atliekų tvarkymo veiklai turi būti skirta ne daugiau kaip 1 proc. gyventojų disponuojamų pajamų, galima teigti, kad įgyvendinus atliekų tvarkymo plane numatytas priemones maksimali finansinė komunalinių atliekų tvarkymo našta namų ūkiams siektų apie 70,22 Eur/metus ir neviršys nustatytos ribos.

7. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2015-2020m. įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2015-2020 m. įgyvendinimo priemonės;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* (Žin. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) komunalinių atliekų tvarkymo užduotys:
 - ar vykdomos *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys;
 - ar vykdoma *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta komunalinių atliekų naudojimo užduotis;
 - ar vykdoma *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta popieriaus ir kartono, metalo, plastiko ir stiklo atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti užduotis.
- kaip įgyvendinami atliekų tvarkymo prioritetai (atliekų hierarchija), vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal 33 lentelėje pateiktus rodiklius:

33 lentelė. Atliekų hierarchijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas
Atliekų prevencija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui	4) Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	5) Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Atliekų perdirbimas	6) Iš gyventojų atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	7) Iš juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	8) Atskirai surinktų buities elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	9) Atskirai surinktų ir sukompostuotų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	10) Bendras perdirbtų komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus	Didėjimas
	11) Bendras perdirbtų komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Atliekų naudojimas	12) Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus	Didėjimas
	13) Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Atliekų šalinimas	14) Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas
	15) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas
	16) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas